

**KÜÇÜK MİKTARLARDAKİ ÇİĞ SÜTÜN DOĞRUDAN ARZINA DAİR YÖNETMELİK TASLAKLAR HAKKINDA GÖRÜŞ
BİLDİRİLMESİNDE KULLANILACAK FORM**

Görüş Bildiren

Kurum / Kuruluş /Kişi Adı: **TMMOB GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI**

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme	Teklif
Bilindiği gibi ülkemizde çiğ süt üreten hayvancılık işletmelerinin hijyenik şartları henüz "HAYVANSAL GIDALAR İÇİN ÖZEL HİJYEN KURALLARI YÖNETMELİĞİ" kapsamında yer alan çiğ süt kriterlerini karşılayan nitelikte sütü üretecek düzeyde değildir. Bu nedenle süt üreten hayvancılık işletmecisi ve gıda işletmecisinin ilgili yönetmeliğin çiğ sütün mikrobiyolojik kriterleri ile ilgili olan 56 ncı Maddesi'nin 1 inci fıkrasının c bendine ve 84 üncü Maddesi'nin 4 üncü Fıkrasına uyum süresi 2017 yılı sonuna kadar uzatılmıştır. Bunun anlamı şudur: ülkemizde üretilen inek veya başka hayvandan elde edilen çiğ sütün mikrobiyolojik kriterleri insan sağlığı gereklerini 2017 yılı sonuna kadar karşılamamaya devam edecektir. Üstelik bu ilave süre içinde işletmelerin atması gereken adımlara yönelik Bakanlık tarafından bir eylem planı ya da strateji geliştirilmemiştir. Çiğ süte dair bir türlü uyum sağlanamayan söz konusu kriterlerin ilk olarak 14 Şubat 2000 tarihinde yayınlanmış olduğu dikkate alınırsa, bu kriterlere 16 yıldır uyum sağlanamadığı görülecektir. Bu koşullar altında, ısıtılmış süt ürünlerini dahi yurt dışına satamayan ülkemizin, çiğ sütü tüketiciye sunması son derece vahim bir gelişme olacaktır. Bir başka vahim nokta ise; Sağlık Bakanlığı ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı arasında gıda kaynaklı hastalıklara dair oluşturulan ortak veri tabanının gereken düzeyde olmaması ve bundan dolayı yaşanan gıda kaynaklı sorunların epidemiyolojisinin yeterince bilinmemesidir. Bu radikal kararın uygulamalarının doğuracağı halk sağlığı sorunları ve tüketicilerin yaşayacağı gıda güvenirliliği problemleri ileride çok daha ciddi sonuçlar doğurabilecektir. Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı, çiğ sütün direkt tüketiciye sunumuna yönelik çalışmaların başında insan sağlığı, gıda güvenirliliği ve ekonomik açıdan etki değerlendirmesi yapsa idi, bu konuda bir mevzuat düzenlemesinin büyük bir sorun kaynağı olacağı görülürdü.	

Üstelik bu uygulama; süt üreticisinin yararına gibi gözükmesine rağmen, çiğ sütün marketlere taşınmasının ve ambalajla satılmasının önünü açarak gıda güvenilirliğini riske atacak yeni bir ticaret alanı yaratmaktadır.

AB'ye uyum kapsamında bakıldığında; 853/2004/EC'nin de madde 10 (8) fıkrası, ülkelerin kendi şartlarını dikkate alarak çiğ süt ve çiğ kremanın direk tüketiciye satışına yasak getirebileceğini hükme bağlamıştır. Bu nedenle, bu alanda alınacak bir tedbir ülkemizin bu konudaki genel uyum politikaları ile de ters düşmeyecektir.

Görüşe açılan taslak, tümüyle geri çekilmesi gereken bir mevzuat olmakla birlikte; konuyu ele alış biçiminde de çok ciddi yanlışlar barındırmaktadır. Örneğin:

1- Satılacak çiğ sütün özellikleri arasında bileşimine dair hükümler bulunurken; Brusella ve Tüberküloz hastalıklarından arılık dışında bir mikrobiyolojik kritere yer verilmemiş, Hayvansal Ürünlerin Hijyeni Yönetmeliğinde yer alan mikrobiyolojik kriterlere atıf dahi yapılmamıştır.

2- "Küçük miktarlarda çiğ süt satışı" ifadesinin peşinden günlük 5000 L süttten bahsetmek kelimenin tam anlamıyla vahimdir.

3- "Yerel perakendeci" tanımının 200 km yarıçapla tanımlanması ile rahatlıkla bir ilde üretilen çiğ süt, başka bir ilde "yerel" muafiyeti ile satılabilecektir.

4- Sütün mikrobiyolojik kriterleriyle ilgili analizlerin hangi sıklıkla yapılacağı net değildir. Eğer, sadece başvuru sırasında analiz raporu isteniyorsa, bu da ayrıca büyük bir sorun olarak değerlendirilmelidir.

Sonuç olarak; Odamız gerek genel halk sağlık riski, gerekse hazırlanan mevzuat taslağının barındırdığı hükümler açısından, bu konuda yapılacak düzenlemeyi son derece riskli bulmakta ve geri çekilmesini önermektedir. Bu aşamada yapılmaya çalışılan; halen fiili olarak yaratılmış olan ve her ilde farklı farklı gerçekleşen çiğ sütün tüketiciye satışına dair çelişkili uygulamalara yasal zemin hazırlamaktır. Üstelik, bir süredir tüketiciye çiğ süt içmeyi öneren, ve akıl karıştıran kişilerin yönlendirmesi ile varılacak noktalar da göz önüne alınmadan, yönetilemeyen sorunlardan biri, belki de en önemlisi, yasal zemine kavuşturularak çözülmeye çalışılmaktadır.

Odamız, halk sağlığından ve kamu yararından yana olan bakışı ile; gelecekte bir gün ülkemizde üretilen çiğ sütün hijyenik koşullarının tüm hayvancılık işletmelerinde mevzuata uygun olması sağlanması koşuluyla, çiğ sütün üreticiden direkt tüketiciye çiftlikte (sağıldığı noktada) satışının karşısında değildir. Ancak bu koşullarda dahi, bu

sütün taşınarak perakende noktalarında satışa sunulması büyük halk sağlığı riskleri barındıracaktır.

Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
1-		
2-		
3-		
...		